

Türkiye Olimpik Hazırlık Merkezi ve Sporcu Eğitim Merkezi Sporcularının Sosyalleşme Düzeylerinin İncelenmesi

Őenol KARAKAYA

Kocaeli Üniversitesi

Spor Bilimleri Fakültesi, ORCID: 0009-0000-6249-3304

Ziyaülhak SARIGÜL

Kocaeli Üniversitesi

Spor Bilimleri Fakültesi, ORCID: 0009 0007 4637 9959

Prof. Dr. Serap Çolak

Kocaeli Üniversitesi

Spor Bilimleri Fakültesi, ORCID: 0000-0003-3093-0607

Özet

Sosyalleşme, bireyin aile deneyimlerinden başlayarak yaşadıkları toplumun değerlerini inançları ve normlarını öğrenip içselleştirmelerini sağlayan toplumsal bir süreçtir. Bu çalışmanın amacı, Kocaeli ilindeki Türkiye Olimpik Hazırlık Merkezi ve Sporcu Eğitim Merkezinde Atletizm, Atıcılık, Eskrim ve Judo branşlarında faaliyet gösteren 150 (49 TOHM sporcusu, 101 SEM sporcusu) sporcunun demografik özelliklerine göre sosyalleşme düzeylerinin incelenmesidir. Araştırmada kişisel bilgi formu ile bireylerin sosyalleşme düzeylerini sosyal destek algılarına göre ölçmek amacıyla Duyan, Gelbal ve Çalık Var (2013) tarafından Türkçe'ye uyarlaması yapılan "Sosyal İlişki Unsurları Ölçeği" ile veriler toplanmıştır. Verilerin analizi Spss 26.0 paket programında yapılmıştır. Analiz sonucunda, Spor Branşı değişkenine göre sporcuların sosyal destek algılarının toplam puan ve aile desteği alt boyutlarında anlamlı bir farklılık bulunmuştur($p<0.05$). Sporcuların Bağlı Olduğu Merkez ve Cinsiyet değişkenlerine göre Sosyal Destek Alt Boyutlarında anlamlı bir farklılık bulunmamıştır ($p>0.05$). Sporun toplumsal etkilerini anlamak ve sporcuların ihtiyaçlarını karşılamak için sosyal destek önemli bir faktör olarak değerlendirilmektedir. Ayrıca, spor politikalarının amatör spor branşlarına destek vererek tabana yayılmasının ve ailelerin bu süreçte etkili bir rol oynamasının önemli olduğu vurgulanmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Spor, Sporcu, Sosyalleşme, Sosyal destek, Sporcu Merkezi

Examination of the Socialization Levels of Turkish Olympic Preparation Center and Athlete Training Center Athletes

Abstract

Socialization is a societal process that enables individuals to learn and internalize the values, beliefs, and norms of their society, starting from their family experiences. The purpose of this study is to examine the

levels of socialization of 150 athletes (49 athletes from the Olympic Preparation Center, 101 athletes from the Athlete Training Center) engaged in athletics, shooting, fencing, and judo branches in the Turkey Olympic Preparation Center and Athlete Training Center in Kocaeli province, based on their demographic characteristics. In the research, data were collected using the "Social Relationship Elements Scale," adapted into Turkish by Duyan, Gelbal, and Çalık Var (2013), which aims to measure individuals' levels of socialization based on their perceptions of social support, along with a personal information form. Data analysis was conducted using the SPSS 26.0 package program. As a result of the analysis, a significant difference was found in the total score of athletes' social support perceptions and family support sub-dimensions based on the sports branch variable ($p < 0.05$). There was no significant difference in Social Support Sub-Dimensions based on the Center to Which Athletes Belong and gender variables ($p > 0.05$). Understanding the societal effects of sports and addressing the needs of athletes are considered important factors, and social support is evaluated as a crucial factor for achieving these goals. Additionally, it is emphasized that supporting amateur sports branches through sports policies and the effective involvement of families in this process are crucial.

Keywords: Sports, Athlete, Socialization, Social support, Athlete Center

1.GİRİŞ

Spor bilimciler, sporu; farklı ölçütlere göre sınıflandırmaktadır. Yapıldığı yere göre, kullanılan mekân türüne göre gibi spor, çeşitli ölçütlere göre sınıflandırılmakta olup; sosyolojik olarak ele alındığında ise kitle sporu ve elit sporu olarak iki başlıktan oluşmaktadır (Amman, 2000). Kitle sporu boyutunda insanlar günümüzde genellikle serbest zaman faaliyeti ve sağlıklı yaşama ulaşabilme gibi amaçlarla spor faaliyetlerini yerine getirirler. Elit spor boyutunda ise profesyonel sporun rekabet ortamının en üst seviyelerinde (spor dallarına yönelik dünya şampiyonaları, yaz olimpiyatları, kış olimpiyatları) başarılı olabilmek amacıyla uluslar tarafından desteklenen yarışmacı bir amaçla profesyonel düzeyde yapılmaktadır. Bu iki kategoride de sosyal fayda ve sosyalleşme kavramları ön plana çıkmaktadır (Grix ve Carmichael, 2012).

Spor, sadece hareket etme isteği veya beden gelişimi için yapılan sınırlı bir faaliyet değildir. Spor, fizyolojik ve psikolojik etkilerinin yanında sosyal açıdan da önemlidir (Öntürk, 2022). Spor bir sosyalleşme deneyimi platformudur (Sekot, 2018). Bir kavram olarak sosyalleşme; insanın toplumsal bir varlık olması sebebiyle yaşamını sürdürebilmek için diğer bireylerle iş birliği yapması ya da topluma uyum sağlamak için lüzumlu olan bilgi, beceri, idrak, değer ve eğilimlerinin bütün olarak gelişimi olarak tanımlanabilir (Doğan ve ark. 2018). Spor ve sosyalleşme ise insanların spora katılım yöntemi ile toplumsal katılımı nasıl elde ettiğini yansıtmaktadır (Saykal, 2019). Diğer bir ifadeyle spor ile elde ettiği kazanımları sosyalleşme aracı olarak toplumda nasıl kullandığını göstermektedir. Spor yapanlar açısından kitle sporu ve elit spor

ile uğraşanlar, çeşitli örgütlenmeler yolu ile spora katılım göstermektedir. Kitle sporu boyutunda Türkiye’de halkın spora katılımı kamu, sivil toplum kuruluşları ve özel sektör kuruluşları tarafından çeşitli şekillerde yapılmaktadır. Performans sporu boyutunda ise Türkiye, kamu kuruluşları vasıtasıyla uluslararası alanda başarılı olabilmek amacıyla elit sporcu yetiştirebilmeyi ve bu yetiştirdiği elit sporcularla uluslararası alanda başarılı olabilmeyi amaçlamaktadır. Bu amaçla Türkiye Cumhuriyeti Gençlik ve Spor Bakanlığı tarafından ilk olarak 28.01.2010 tarih ve 27476 sayılı Resmi Gazetede yayınlanan Sporcu Eğitim Merkezleri Yönetmeliği ile spora başlama yaşında bulunan çocukların eğitim ve öğretimlerini aksatmadan üst düzey sporcu olarak yetiştirilmelerini sağlamak amacıyla Sporcu Eğitim Merkezleri Gençlik ve Spor İl Müdürlükleri bünyesinde açılmıştır. Türkiye Olimpik Hazırlık Merkezleri (TOHM) 23 Kasım 2013 tarihinde kamu eliyle elit sporcu yetiştirmek amacıyla kurulan güncel bir kuruluş olarak performans sporunun işlevlerini yerine getirme noktasında hizmet sunumu gerçekleştirmektedir (TAF, 2013; Resmi Gazete, 2022). Bu hizmet sunumları sporculara ve diğer sporla ilgili personele Sporcu Eğitim Merkezi ve Türkiye Olimpik Hazırlık Merkezi bünyesinde spor dallarına özgü antrenman faaliyetleri, sporcuların yeme içme durumları, psikolojik performansı etkileyen durumlar, mekânsal ulaşım ve diğer performans geliştirici yardımcılar (masaj, fizik tedavi) aracılığıyla gerçekleştirilmektedir. Bilim ve teknolojinin her geçen gün geliştiği çağımızda bu gibi sporcuyu geliştiren, yukarıda da belirtilen birçok olumlu faktörün yanında sporcuların bir takım insani ihtiyaçları da bulunmaktadır. Bu ihtiyaçlar insanların temel gereksinimlerini karşıladıktan sonra hayata uyumu aşamasında ihtiyaç duyulan sosyal ihtiyaçlar öne çıkmaktadır (Maslow, 1954). Öne çıkan bu sosyal ihtiyaçlara yönelik sosyal destek uygulamaları sporcuların üzerinde olan stres faktörlerinin etkisini azaltarak yaşadıkları duygusal gerginliklerin azaltmasını önleyici bir kavramdır (Yıldırım ve Kaya, 2009). Sosyal ilişki kavramı bu anlamda Sporcu Eğitim Merkezi ve Türkiye Olimpik Hazırlık Merkezi sporcuları içinde önem arz etmektedir. Bu noktadan hareketle, bu araştırma Sporcu Eğitim Merkezleri ve Türkiye Olimpik Hazırlık Merkezlerinde spor yapan sporcuların kişisel özellikleri (cinsiyet, yaş, eğitim durumu, sporcu yaşı, spor branşı) doğrultusunda sosyal destek algısına göre sosyal ilişki düzeylerini incelemeyi amaçlamaktadır. Bu çerçevede aşağıdaki sorulara cevap aranmıştır:

1-Sporcu Eğitim Merkezi ve Türkiye Olimpik Hazırlık Merkezi sporcularının sosyal destek algıları arasında cinsiyet ve eğitim durumu değişkenlerine göre anlamlı bir farklılık var mıdır?

2- Sporcu Eğitim Merkezi ve Türkiye Olimpik Hazırlık Merkezi sporcularının aile desteği ve arkadaş desteği algılarında spor branşı değişkenine göre anlamlı bir farklılık var mıdır?

2.MATERYAL VE METOD

2.1 Araştırma Modeli

Araştırma modeli olarak nicel araştırma yöntemlerinden tarama modeli kullanılmıştır. Bu model belli bir zaman dilimi içerisinde mevcut durumun olduğu gibi yansıtıldığı araştırmalardır.(Büyüköztürk, Kılıç Çakmak, Akgün, Karadeniz ve Demirel, 2020, s. 185).

2.2 Araştırma Grubu

Çalışmanın evrenini Türkiye’de yer alan Olimpik Hazırlık Merkezleri ve Sporcu Eğitim Merkezlerindeki sporcular oluştururken; çalışmanın örneklemini Kocaeli ilindeki Türkiye Olimpik Hazırlık Merkezi ve Sporcu Eğitim Merkezinde Atletizm, Atıcılık, Eskrim ve Judo branşlarında faaliyet gösteren 150(yaş=15,81±2,242) sporcu oluşturmuştur. Araştırmada örnekleme yöntemi olarak; olasılığa dayalı olan örnekleme yöntemlerinden, basit rastgele örnekleme yöntemi kullanılmıştır. Basit rastgele örneklemede tüm birimler seçimde eşit şansa sahiptir.

2.3 Verilerin Toplama Araçları

Veri toplamak amacıyla öncelikle araştırmacılar tarafından Kişisel Bilgi Formu oluşturulmuştur. Kişisel Bilgi Formunda sporcuların “Yaş, Cinsiyet, Eğitim Durumu, Spor Yaşı, Spor Branşı ve Merkez Adı” bilgilerine yer verilmektedir.

Araştırmada, bireylerin sosyal destek algılarını sosyal ilişki unsurlarına göre ölçmek amacıyla Turner, Frankel ve Levin (1983) tarafından geliştirilen ve Duyan, Gelbal ve Çalık Var (2013) tarafından Türkçe’ye uyarlaması yapılan “Sosyal İlişki Unsurları Ölçeği”ne ait anket formu kullanılmıştır. Sosyal İlişkiler Unsurları Ölçeğinde Türkiye Olimpik Hazırlık Merkezi ve Sporcu Eğitim Merkezlerinde spor yapan sporcuların sosyal ilişki unsurlarını ölçen 15 madde bulunmaktadır. Ölçek arkadaş desteği ve aile desteği olarak iki alt boyuttan oluşmaktadır. Ölçekte “1,2,3,5,6,8,9,13 ve 15” numaralı maddeler arkadaşlık desteği alt boyutunu oluştururken, “4,7,10,11,12 ve 14” numaralı maddeler aile desteği alt boyutunu oluşturmaktadır. Ölçekten

alınabilecek puanlar 15 ile 75 arasında değişmektedir. Ölçek maddelerinde belirtilen her bir düşünceye “benim için asla geçerli değil” cevabından, “benim için tamamıyla geçerli” cevabına kadar farklılık arz eden beş derecede görüşlerini belirtmeleri istenmiştir. Bu ölçekte sosyal ilişki unsurlarını sosyal destek açısından belirlemeye yönelik maddelerden ikisi olumsuz (7 ve 15) ve on üçü de olumlu anlam taşımaktadır. Olumlu maddeler puanlanırken “Benim için tamamıyla geçerli” yanıtı “5” ile ve “Benim için asla geçerli değil” yanıtı ise “1” ile puanlanmaktadır. Ölçekten alınan yüksek puanlar bireylerin çevrelerinden daha çok sosyal destek aldıklarını düşündüklerini göstermektedir (Duyan, Gelbal ve Var, 2013).

2.4 Verilerin analizi

Verilerin analizinde SPSS 26 paket programı kullanılmıştır. Değişkenler normal dağılıma uygun olmadığından bağımsız iki grup karşılaştırmalarında Mann-Whitney U Testi, çoklu grup karşılaştırmaları için Kruskal Wallis H Testi uygulanmıştır. Ayrıca tanımlayıcı istatistik tablosuna da yer verilmiştir. Veriler %5 hata payı ile test edilmiştir.

3. BULGULAR

Tablo – 1: Sporcuların Cinsiyet Değişkenine Göre Dağılımı				
Cinsiyet	Frekans	Yüzde	Toplam Yüzde	Kümülatif Toplam
Kadın	76	50,7	50,7	50,7
Erkek	74	49,3	49,3	100,0
Toplam	150	100,0	100,0	

Tablo 1’e göre ankete katılanların %50,7’ü (76) kadınlardan; %49,3’nin (74) erkeklerden oluşmaktadır.

Tablo – 2 Sporcuların Spor Merkezlerine Değişkenine Göre Dağılımı				
Sporcu Merkezi	Frekans	Yüzde	Toplam Yüzde	Kümülatif Toplam

TOHM	49	32,7	32,7	32,7
SEM	101	67,3	67,3	100,0
Toplam	150	100,0	100,0	

Tablo 2'e göre ankete katılanların %32,7'si (49) TOHM Sporcusundan; %67,3'ü(101) SEM Sporcusundan oluşmaktadır.

Tablo – 3 Sporcuların Spor Branşı Değişkenine Göre Dağılımı				
Branş	Frekans	Yüzde	Toplam Yüzde	Kümülatif Toplam
Atletizm	48	32,0	32,0	32,0
Atıcılık	13	8,7	8,7	40,7
Eskrim	12	8,0	8,0	48,7
Judo	77	51,3	51,3	100,0
Toplam	150	100,0	100,0	

Tablo 3'e göre ankete katılanların %32,0'ı(48) Atletizm branşı sporcusundan; %8,7'si (13) Atıcılık branşı sporcusundan; %8,0'ı (12) Eskrim branşı sporcusundan; %51,3'ü(77) Judo branşı sporcusundan oluşmaktadır.

Tablo – 4 Sporcuların Yaş Değişkenine Göre Dağılımı				
Yaş Grubu	Frekans	Yüzde	Toplam Yüzde	Kümülatif Toplam
18 Yaş Altı	117	78,0	78,0	78,0
18 Yaş Üstü	33	22,0	22,0	100,0
Toplam	150	100,0	100,0	

Tablo 4'e göre ankete katılanların %78'i(117) 18 yaş altı sporcudan; %22'si(33) 18 yaş ve üstü sporcudan oluşmaktadır.

Tablo-5 Sporcuların Spor Yaşı Değişkenine Göre Dağılımı				
Spor Yaşı	Frekans	Yüzde	Toplam Yüzde	Kümülatif Toplam
1-3 Yıl	44	29,3	29,3	29,3
4-6 Yıl	48	32,0	32,0	61,3
7 Yıl ve Üstü	58	38,7	38,7	100,0
Toplam	150	100,0	100,0	

Tablo 5'e göre ankete katılanların %29,3'ü (44) 1 ile 3 yıldır spor yaptığını; %32,0'si (48) 4 ile 6 yıldır spor yaptığını; %38,7'si (58) 7 yıl ve üstünde spor yaptığını belirtmektedir.

Tablo-6: Cinsiyete Göre Sosyal Destek Alt Boyutlarına Ait Tanımlayıcı İstatistik ve P Değeri						
	Cinsiyet	N	Sıralar Ortalaması	Sıralar Toplamı	Z	P
Arkadaş Desteği	Kadın	76	74,26	5643,00	-,356	,722
	Erkek	74	76,78	5681,50		
Aile Desteği	Kadın	76	73,45	5582,00	-,595	,552
	Erkek	74	77,61	5743,00		
Toplam puan	Kadın	76	74,36	5681,50	-,326	,745
	Erkek	74	76,67	5673,50		

Tablo 6'ye göre kadın ve erkek sporcuların cinsiyet değişkenine göre sosyal ilişki unsurlarından arkadaş ve aile alt boyutları ile toplam puanları incelendiğinde, istatistiksel açıdan anlamlı bir farklılık göstermemektedir ($p>0,05$).

Kadın ve erkek sporcuların sosyal ilişki düzeylerinin arkadaş desteği alt boyutuna yönelik algıları kadınlarda (Ort.=38,1711) erkeklerde (Ort.=37,3649) olarak görülmektedir. Kadın ve erkek sporcuların sosyal ilişki düzeylerinin aile desteği alt boyutuna yönelik algıları kadınlarda (Ort.=25,3684), erkeklerde (Ort.= 25,6081) olarak görülmektedir. Kadın ve erkek sporcuların sosyal ilişki düzeyleri toplam puanları; kadınlarda (Ort.=63,5395), erkeklerde (Ort.= 62,9730) olarak görülmektedir.

Tablo-7: Sporcuların Bağlı Olduğu Merkeze Göre Sosyal Destek Alt Boyutlarına Ait Tanımlayıcı İstatistik ve P Değeri						
	Spor Merkezi	N	Sıralar Ortalaması	Sıralar Toplamı	Z	P
Arkadaş Desteği	TOHM	49	70,50	3454,50	-,985	,325
	SEM	101	77,93	7870,50		
Aile Desteği	TOHM	49	75,46	3697,50	-,008	,994
	SEM	101	75,52	7627,50		
Toplam puan	TOHM	49	73,47	3600,00	-,399	,690
	SEM	101	76,49	7725,00		

Tablo 7'ye göre sporcuların bağlı olduğu spor merkezi değişkenine sosyal ilişki unsurlarından arkadaş ve aile alt boyutları ile toplam puanları incelendiğinde, istatistiksel açıdan anlamlı bir farklılık göstermemektedir ($p>0,05$).

TOHM ve SEM sporcularının sosyal ilişki düzeylerinin arkadaş desteği alt boyutuna yönelik algıları TOHM sporcularında (Ort.= 36,8776) SEM sporcularında (Ort.= 38,2079) olarak görülmektedir. TOHM ve SEM sporcularının sosyal ilişki düzeylerinin aile desteği alt boyutuna yönelik algıları TOHM sporcularında (Ort.= 25,5306) SEM sporcularında (Ort.= 25,4653) olarak görülmektedir. TOHM ve SEM sporcularının sosyal ilişki düzeyleri toplam puanları TOHM sporcularında (Ort.= 62,4082) SEM sporcularında (Ort.= 63,6733) olarak görülmektedir.

Tablo-8: Spor Branşlarına Göre Sosyal ilişki unsurlarının Alt Boyutlarına Ait Tanımlayıcı İstatistik ve P Değeri							
	Spor Branşı	N	Sıralar Ortalaması	Sıralar Toplamı	X²	P	Farkın Kaynaklandığı Gruplar
Arkadaşlık Desteği	¹ Atletizm	48	81,21	3898,08	3,865	,276	-
	² Atıcılık	13	78,85	1025,05			
	³ Eskrim	12	89,75	1077,00			
	⁴ Judo	77	69,16	5325,12			
Aile Desteği	¹ Atletizm	48	91,41	4387,68	28,658	,000	P=0,004 (3-4)
	² Atıcılık	13	98,12	1275,56			P=0,00 (3-1)
	³ Eskrim	12	24,46	293,52			P=0,00 (3-2)
	⁴ Judo	77	69,72	5368,44			P=0,036 (4-1)
Toplam puan	¹ Atletizm	48	88,58	4251,84	11,635	,009	P=0,029 (3-1)
	² Atıcılık	13	88,73	1153,49			
	³ Eskrim	12	49,08	588,96			
	⁴ Judo	77	69,23	5330,71			

Tablo-8 incelendiğinde sporcuların arkadaş desteği alt boyut puanları incelendiğinde, spor branşı değişkenine göre istatistiksel açıdan anlamlı bir farklılık göstermemektedir (p>0,05).

Sporcuların aile desteği alt boyut puanları spor branşları değişkenine göre istatistiksel açıdan anlamlı farklılık göstermektedir ($p < 0.05$). Sporcuların aile desteği alt boyut algılarının hangi spor branşları arasında farklılık gösterdiğini belirlemek amacıyla yapılan bonferroni düzeltmesi test sonuçlarına göre Atletizm branşı sporcularının aile desteği algıları (Ort.=27,4792) Eskrim branşı sporcularından (Ort.=18,5833) ve Judo branşı sporcularından (Ort.=25,0130); Atıcılık branşı sporcularının aile desteği algıları (Ort.=27,3077) Eskrim branşı sporcularından (Ort.=18,5833); Judo branşı sporcularının aile desteği algıları (Ort.=25,0130) Eskrim branşı sporcularından (Ort.=18,5833) daha yüksek olduğu görülmektedir.

Sporcuların sosyal ilişki unsurlarına dair toplam puanları spor branşı değişkenine göre incelendiğinde, istatistiksel açıdan anlamlı bir farklılık göstermektedir ($p < 0,05$). Sporcuların sosyal ilişki unsurlarına ait toplam puanlarının hangi spor branşları arasında farklılık gösterdiğini belirlemek amacıyla yapılan bonferroni düzeltmesi test sonuçlarına göre Atletizm branşı sporcularının toplam puanları (Ort.= 66,4792) Eskrim branşı sporcularından (Ort.=58,500) göre daha yüksek olduğu görülmektedir.

4. TARTIŞMA

Sporun gelişmesinde her ne kadar refah düzeyi, devletin spora yatırımı, tesisleşme ve spor kadrolarında uzmanlaşma gibi konular önemli faktörler olarak görülse de; bunların yanında önem arz eden bir diğer faktör de sporcuların çevrelerinde gördüğü veya algılayabildiği sosyal destektir. Özellikle sporcular üzerinde sürekli başarıyı arzulayan talepler sporcularda fazlaca stres oluşturmaktadır. Sporcuda oluşan bu kaygı ve stres ortamında sporcunun çevresini oluşturan aile, arkadaş, okul gibi çevrelerin desteği önemlidir.

Yapılan çalışmada sporcuların cinsiyet değişkenine göre aile ve arkadaş desteği alt boyut puanları açısından istatistiksel açıdan anlamlı bir farklılık görülmemiştir ($p > 0.05$). Ancak Çakmak ve Şahin (2017) yaptığı bir araştırmada kız öğrencilerin aile desteği alt boyut puanlarının erkek öğrencilerden daha yüksek çıktığını belirtmiştir. Burada sporun cinsiyet ayrımı gözetmeksizin sosyalleşme düzeyine olumlu bir katkısı olduğundan söz edilebilir. Bu noktadan hareketle Öntürk'ün (2022) çalışmasında spor kişileri sosyalleşme konusunda teşvik eder sonucunu desteklemektedir.

Sporcuların bağlı olduğu spor merkezi değişkenine göre aile ve arkadaş desteği alt boyut puanları

ile sosyal ilişki düzeyi toplam puanları incelendiğinde istatistiksel açıdan anlamlı bir fark bulunmamaktadır. TOHM ve SEM sporcularının genel itibari ile bağlı oldukları merkez isimleri farklı olsa da aslında birbiri arkasına devam eden proje basamakları olduğundan burada anlamlı bir fark bulunamamıştır.

Sporcuların algıladıkları aile ve arkadaş destek algı düzeyi puanlarına baktığımızda, spor branşı değişkenine göre sadece aile desteği alt boyutunda Atletizm, Atıcılık ve Judo branşlarının Eskrim branşına göre istatistiksel açıdan pozitif yönde anlamlı bir farklılık görülmektedir($p<0.05$). Ayrıca sporcuların sosyal destek algısı konusunda toplam puanlarına baktığımızda Atletizm branşının Eskrim branşına göre pozitif yönde anlamlı bir farklılık olduğu görülmektedir($p<0.05$). Kalkan ve Zekioğlu'nun (2017) çalışmasına göre; eskrim sporcu velilerinin yarışma alanlarında ve antrenman yerlerinde çalışmaları aksatıcı müdahalelerine yönelik sorunların tespit edildiği belirtilmiştir. Bu gibi durumlarda ailenin olaylara bu şekilde müdahale etmesi sporcuların duygularını negatif yönde etkilediği düşünülmektedir. Bu noktadan hareketle eskrim sporcularının antrenman veya müsabaka esnasında ebeveyn müdahalesinin aile desteği anlamında negatif bir etki bırakabileceği sonucuna varılabilir. Ayrıca eskrim sporunun tanınır ve yaygın bir spor dalı olmamasının da aile desteğinin yüksek olmasını güçleştirici bir unsur olabileceği söylenebilir.

5. SONUÇ VE ÖNERİLER

Sonuç olarak çalışmaya katılan sporculara baktığımızda sosyalleşme düzeylerine destek algılarına göre baktığımızda farkların aile ve toplam destek alt boyutundan kaynaklandığı, Kocaeli ilinde bulunan TOHM ve SEM Merkezlerindeki Eskrim sporcularına yönelik spor psikoloğu eşliğinde aile-sporcu terapileri yapılarak konunun çözüme kavuşturulabileceği düşünülmektedir.

Bununla birlikte Eskrim gibi amatör spor branşlarının spor politikası olarak tabana yayılması, branşın tanınması açısından önem arz ettiği gibi aile tarafından da desteklenerek ilgili branşlara yönelen sporcuları sosyalleşme düzeyi açısından destekleyebilir.

Çalışmanın geneli itibariyle demografik özelliklere göre sporcuların sosyalleşme düzeylerindeki aile desteği alt boyutundaki farklılıkların daha detaylı irdelenmesi için nitel çalışmaların yapılması ve çalışmanın sınırlılıkları göz önünde bulundurularak daha geniş bir örneklem ile incelenmesi önerilmektedir.

6. KAYNAKÇA

Amman, M.T. (2000). Spor Sosyolojisi. İkizler, H, C. (Ed) *Spor da Sosyal Bilimler*, İstanbul: Alfa Basım.

Bayramlar, K. , Kumbas, H., Çam, O., Keskin, G., Form, Q. (2009). Bir Grup Ergenin Aile İşlevlerinin Değerlendirilmesi. *Ankara Sağlık Hizmetleri Dergisi*, 8 (1) , 29-39.

Böke, K. (2014). Örneklem. Böke, K. (Ed) *Sosyal Bilimlerde Araştırma Yöntemleri* (4.Baskı) İstanbul: Alfa Yayınları.

Büyüköztürk, Ş., Kılıç Çakmak, E., Akgün, Ö. E., Karadeniz, Ş., & Demirel, F. (2020). *Eğitimde bilimsel araştırma yöntemleri* (Yirmi sekizinci baskı). Ankara: Pegem Akademi.

Çakmak, A., & Şahin, H. (2017). Ortaokula Devam Eden Öğrencilerin Algıladıkları Sosyal Desteğin Okul Tükenmişliğine Etkisinin İncelenmesi. *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, 16(61), 569-582.

Doğan, E., Yılmaz, A. K., Kabadayı, M., & Mayda, M. H. (2018). Spor Bilimleri Öğrencileri İle Farklı Fakültelerde Okuyan Öğrencilerin Sosyalleşme Ve Mutluluk Düzeylerinin İncelenmesi. *Kafkas Üniversitesi. Sosyal Bilimler Enstitüsü*, (22), 403-411.

Duyan, V., Gelbal, S., Var, E. Ç. (2013). Sosyal İlişki Unsurları Ölçeğinin Türkçeye Uyarlama Çalışması. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 44(44), 159-169.

Grix, J., & Carmichael, F. (2012). Why do governments invest in elite sport A polemic. *International journal of sport policy and politics*, 4(1), 73-90.

Kalkan, N. & Zekioğlu, A. (2017). Eskrim Antrenörlerine Göre Eskrim Sporcularının Performansını Etkileyen Psikolojik Faktörlerin Değerlendirilmesi Nitel Çalışma. *Ulusal Spor Bilimleri Dergisi*, 1 (1) , 29-42.

Maslow, A. H. (1954). *Motivation and Personality*. Harper & Row, Publishers, Inc.

[https://www.eyco.org/nuovo/wp-content/uploads/2016/09/Motivation-and-Personality-](https://www.eyco.org/nuovo/wp-content/uploads/2016/09/Motivation-and-Personality-A.H.Maslow.pdf)

A.H.Maslow.pdf (Erişim: 26 Mart 2023).

Mayers, A. (2013). Introduction to statistics and SPSS in psychology. 53-54

Öntürk, Y. (2022). Spor ve Sosyalleşme. Uluç, E, A. (Ed) *Sporda Güncel Yaklaşımlar*. Ankara: Gazi Kitabevi.

Resmî Gazete (2022). Gençlik ve Spor Bakanlığı Sporcu Eğitim Merkezleri İle Türkiye Olimpik Hazırlık Merkezleri Yönetmeliği. <https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2022/11/20221129-5.htm> (Erişim: 25 Mart 2023).

Saykal A. (2019). Sporun sosyalleşme sürecindeki rolü (Antalya Büyükşehir Belediyesi Okullar ligi örneği) Yayınlanmış Yüksek Lisans Tezi.

Sekot, A. (2018). Sociological perspective of sport. *THE SPARK A HEC Recognized Journal*, 2(1), 28-44.

Sevinç, B. (2014). Survey Araştırması Yöntemi. Böke, K. (Ed) Sosyal Bilimlerde Araştırma Yöntemleri (4. Baskı) İstanbul: Alfa Yayınları.

17- TAF (2013). <https://www.taf.org.tr/2013/11/21/olimpik-hazirlik-merkezi-acilis-toreni-tohm-3/> (Erişim: 25 Mart 2023).

Turner, R. J., Frankel, B. G., Levin, D. M. (1983). Social support: Conceptualization, measurement, and implications for mental health. *Research in community & mental health*.

Yıldırım, İ., Kaya, M. (2009). Üniversite Adaylarının Anne-Babalarına Uygulanan Sosyal Destek Programının Eş Desteği Ve Adayın Aileden Algıladığı Desteğe Etkisi. (TÜBİTAK Proje Raporu, Proje No.107K248). Ankara